Súd:	Okresný súd Nitra
Spisová značka:	8C/41/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4111237804
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Šišková
ECLI:	ECLI:SK:OSNR:2013:4111237804.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v právnej veci navrhovateľov: v 1. rade: J. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX V. V., v 2. rade: H. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX V. V., v 3. rade: S. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX V. V., všetci navrhovatelia zastúpení advokátskou kanceláriu JUDr. Andrej Jaroš, spol. s r.o., so sídlom Nám. sv. Anny 361/20, 911 01 Trenčín, proti odporcovi v 1. rade: Ing. Y. G., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XX/, XXX XX X., zast. JUDr. Pavelom Tatárom, advokátom so sídlom Tehelná 1/, 917 01 Trnava, v 2. rade: Kooperatíva poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o nemajetkovú ujmu, sudkyňou JUDr. Evou Šiškovou takto

r o z h o d o l :

I. Odporca v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi v 1. rade sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Odporca v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi v 2. rade sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám navrhovateľa v 1. rade.

III. Odporca v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi v 3. rade sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám navrhovateľa v 1. rade.

IV. O náhrade trov konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovatelia v 1. až 3. rade sa žalobou doručenou súdu 12.12.2011 domáhali, aby súd zaviazal odporcov v 1 a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť každému z navrhovateľov 10.000 eur a náhradu trov konania. Návrh odôvodnili tým, že odporca v 1. rade dňa 25.6.2003 na diaľnici D1 v katastri Obce L. sa dostatočne nevenoval riadeniu svojho motorového vozidla zn. Mitsubischi - Pajero, EVČ R AR a spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej utrpela H. R., nar. X.X.XXXX - matka navrhovateľov v 1. a 2. rade a manželka navrhovateľa v 1. rade zranenia, ktorým dňa 3.7.2003 podľahla.

V trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 1T/24/2010 bol odporca v 1. rade uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Tr. zákona. Krajský súd v Bratislave v odvolacom konaní pod sp. zn. 4To/150/2010 rozsudok Okresného súdu Pezinok potvrdil. Okresný súd Pezinok v citovanom trestnom konaní nerozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy a odkázal navrhovateľa na občiansko-súdne konanie.

Smrť H. R. znamenala výraznú negatívnu zmenu v živote navrhovateľov, keď navrhovateľ v 1. rade stratil manželku a maloletí navrhovatelia v 2. a 3. rade stratili rodiča v najcitlivejšom veku dieťaťa. Týmto boli nenávratným spôsobom narušené vzájomné rodinné väzby, dovtedy tvoriace základ ich rodinného

života. V dôsledku konania odporcu v 1. rade došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľov a ich práva na súkromie a rodinný život. Z uvedeného dôvodu žiadajú navrhovatelia náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 30.000 eur.

Odporca v 1. rade, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, riadil vozidlo vo vlastníctve BH rent, s.r.o. so sídlom Nádražná 34, Ivanka pri Dunaji, ktorým spoločníkom a jediným konateľom bol v tom čase odporca v 1. rade. Pasívna legitimácia odporcu v 2. rade vyplýva z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len ZoPZP). Ďalej uviedli, že podľa ustálenej právnej teórie je súčasťou náhrady škody na zdraví okrem majetkovej ujmy aj ujma nemajetkovej povahy. Tento právny názor je v súlade s eurokonformným výkladom pojmov škoda na zdraví a náhrada škody. Vlastník vozidla spol. BH rent s.r.o. mal v čase nehody uzatvorenú poistnú zmluvu zo dňa 29.1.2003 u odporcu v 2. rade.

Právny zástupca navrhovateľa uviedol, že odporca v 1. rade spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k usmrteniu manželky navrhovateľa v 1. rade a matky navrhovateľov v 2. a 3. rade, za ktorú bol právoplatne odsúdený. Poškodený, teda navrhovateľ, si v trestnom konaní uplatnil, okrem iného aj nemajetkovú ujmu vo výške 1 mil. Sk, v dôsledku úmrtia jeho manželky došlo k úplnej zmene jeho spôsobu života, išlo o stratu životného partnera, ktorý mal okrem iný negatívnych vplyvov aj vplyv na jeho podnikateľskú činnosť. U navrhovateľov v 2. a 3. rade išlo o stratu matky. Navrhovateľ v 1. rade sa im snažil poskytnúť všetku dostupnú opateru, tak aby čo najmenej pocítili stratu matky , napriek tomu pre deti vo veku 4 a 6 rokov išlo o veľmi závažnú ujmu v ich živote, ktorá má dopad na ich ďalšie smerovanie. S nárokom bol v trestnom konaní odkázaný na Občianske konanie. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy a to 10.000 eur na každého navrhovateľa, táto bola určená v súlade s judikatúrou a právnymi predpismi v Českej republike, kde sú v takýchto prípadoch priznávané nemajetkové ujmy vo výške 240.000,- Kč, čo zodpovedá aj nároku navrhovateľov spolu vo výške 1 mil. Sk.
Nestotožnil sa s výkladom odporcu v 2. rade v tom, že nie je pasívne legitimovaný, má za to, že titulom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je povinný plniť aj nemajetkovú ujmu a tento výklad je eurokomformným výkladom.

Navrhovateľ v 1. rade, vypočutý ako účastník konania uviedol, že v čase dopravnej nehody mali s manželkou dve deti vo veku 4 a 6 rokov. V tom čase podnikal a starostlivosť o rodinu mala na starosti manželka. Uviedol, že bol takým víkendovým otcom, takže ten následok, ktorý vznikol, bol pre neho neuveriteľný, pretože celá starostlivosť o tak malé deti padla na neho. Musel sa začať starať o deti, variť, prať, museli sa presťahovať z domu, ktorý mali prenajatý a odísť z neho kvôli spomienkam, aby deti čo najskôr zabudli na traumu. Podnikanie muselo ustúpiť, vykonával ho v obmedzenom rozsahu, prevádzkoval kaviareň a túto kaviareň prestal prevádzkovať, resp. sa to udržiavalo, išlo to ale dolu vodou z dôvodu, že nemohol na chod osobne dohliadať. Pomáhala mu matka. Deti dnes majú 14 a 16 rokov a v súčasnosti žije s priateľkou, s ktorou má 2 deti 4 a 1 ročné. S priateľkou žijú v spoločnej domácnosti. Sám sa o deti staral po smrti manželky asi jeden a pol roka a následne nadviazal vzťah so súčasnou partnerkou, ktorá mu výrazne pomohla a pomohla aj deťom, pretože majú pocit, že žijú v kompletnej rodine. Deti sa pohrebu nezúčastnili, staršiemu vtedy bol ukázať hrob manželky, aby pochopil, že zomrela a že sa už nevráti. Mladší mal 4 roky a bol veľmi naviazaný na svoju matku. Uviedol, že deti v podstate nevedia o konaní, sú schopné výsluchu, ale udalosť sa stala pred 10 rokmi. Trestné konanie trvalo dlho z dôvodu, že to naťahoval odporca, vec sa presúvala s prokuratúry na prokuratúru, robili sa znalecké posudky.

Právny zástupca odporcu v 1. rade uviedol, že považuje uplatnený nárok za legitímny, ktorý má opodstatnenie v zákonnej úprave platného právneho poriadku. Výšku nároku považuje za primeranú, obvyklú na našom území, pokiaľ sa vychádza z nemajetkovej ujmy tak, ako bola priznaná v rozhodnutiach iných súdov, považuje ju za primeranú. Súdna prax priznáva zodpovednosť poisťovní aj za nemajetkovú ujmu a preto žiadal, aby súd zaviazal na zaplatenie nemajetkovej ujmy odporcu v 1. rade spolu s odporcom v 2. rade. Praxou členských štátov EÚ je, že takáto nemajetková ujma je škodou, ktorá vyplýva z prevádzky motorového vozidla a spadá do povinného zmluvného poistenia, ktoré mal odporca v 1. rade uzatvorené v inkriminovanom období u odporcu v 2. rade. Stanovisko odporcu v 2. rade považuje za účelové s cieľom zbaviť sa zodpovednosti a aj z tohto dôvodu odporca v 1. rade nepristúpil k mimosúdnej dohode, aby vec posúdil súd. Poukázal na rozhodnutia iných súdov s tým, že rozhodujú rôzne a poukázal aj na to, že bola položená prejudiciálna otázka súdnemu dvoru EÚ.

Odporca v 1. rade, vypočutý ako účastník konania uviedol, že ľutuje, čo sa stalo, nie je ľahké s tým, žiť. Výšku odškodnenia nenamietal, stotožnil sa s vyjadrením jeho právneho zástupcu tým, že bude akceptovať rozhodnutie súdu v tejto veci.

Zástupca odporcu v 2. rade uviedol, že nárok navrhovateľov nemôže byť krytý z povinného zmluvného poistenia. V tejto súvislosti poukázal na § 4 zák. č. 381/2001 Z.z., ktorý uvádza, aké nároky sú kryté z povinného zmluvného poistenia. Poukázal na rozhodnutie NS SR 4Cdo/168/2009, ktorý konštatoval, že takéto nároky je treba posudzovať podľa § 11 Obč. zákonníka a sankciu za jeho porušenie uvedenú v § 13, pričom v týchto prípadoch ide o vzťah medzi subjektmi a to subjektom, ktorý do osobnostných práv zasiahol a tým, ktorému bolo do jeho práv zasiahnuté. Teda do práv navrhovateľov zasiahol svojim konaním odporca v 1. rade a nie poisťovňa. Uviedol ďalej, že vedia o tom, že bolo dané podanie na Európsky súdny dvor, pričom má k dispozícii stanoviská Estónskej republiky a Spolkovej republiky Nemecko, ktoré zaujali názor, že podľa našej právnej úpravy by nemajetková ujma nemala byť krytá z povinného zmluvného poistenia. Má teda za to, že odporca v 2. rade nie je pasívne legitimovaným v tomto spore. K výške uplatneného nároku uviedol, že navrhovateľ v 1. rade ako manžel a navrhovatelia v 2. a 3. rade ako deti poškodenej si uplatňujú rovnakú náhradu a to 10.000 eur, pričom z výpovede navrhovateľa v 1. rade vyplynulo, že ten vzťah jeho k manželke a vzťah detí v tom veku, v akom sa nachádzali bol iný, teda deti v tom veku až tak nevnímali stratu matky.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením listinných dôkazov a to rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 1T/24/2010 zo dňa 14.9.2010, oznámenie o narodení navrhovateľov, poistná zmluva, výzva na úhradu nemajetkovej ujmy, sobášny list, oznámenie o úmrtí, výpis zo živnostenského registra rozsudok 1T/24/2010 a zistil tento skutkový a právny stav:

Okresný súd Pezinok rozsudkom 1T/24/2010 zo dňa 14.9.2010 uznal odporcu v 1. rade za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Tr. zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, ktorý podmienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Ďalej uložil obžalovanému povinnosť nahradiť, okrem iného aj poškodenému J. R., škodu vo výške 542,39 eur a zo zvyškom nároku na náhradu škody ho odkázal na občiansko súdne konanie. Súd tak rozhodol na tom skutkovom základe, že dňa 25.6.2003 o 18.45 hod. jazdil obžalovaný na osobnom motorovom vozidle Mitsubischi Pajero EVČ SC - XXX C. na diaľnici D1 na V., kde v katastri obce L. v dôsledku toho, že sa dostatočne nevenoval vedeniu svojho vozidla a oneskorene spozoroval pred ním idúcu kolónu vozidiel, narazil do pred ním stojaceho vozidla zn. Škoda Fabia EVČ TN - XXX L., ktoré riadila vodička H. R. a tá narazila do ďalšieho vozidla Škoda Felícia a následne do ďalších vozidiel, pričom v dôsledku zrážky utrpela poškodená H. R. zranenie, ktorým 3.7.2003 podľahla. Dňa 22.2.1997 uzatvoril navrhovateľ v 1. rade s H. rod. D. manželstvo. Z manželstva sa im narodil syn H., nar. XX.X.XXXX a S., nar. XX.X.XXXX. Podľa úmrtného listu H. R., rod. D. zomrela 3.7.2003. Navrhovateľ v 1. rade bol zapísaný v živnostenskom registri Obvodného úradu Trenčín pod obchodným menom J. R. - R. ako živnostník, s dátumom vzniku oprávnení od 23.10.1992, pričom všetky druhy živností boli ukončené najneskôr 22.3.2012. Držiteľom motorového vozidla, ktoré v čase nehody riadil odporca v 1. rade EVČ SC XXX C. bola spol. BH rent., s.r.o., ktorá mala uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u odporcu v 2. rade a to poistnou zmluvou zo dňa 29.1.2003.

Podľa § 11 Obč. zákonníka / účinného v čase vzniku nehody/, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Obč. zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Obč. zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Obč. zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a) a b), d) ušlého zisku.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. ,poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 15 zák. č. 381/2001 Z.z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že odporca v 1.rade bol uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví, keď v dôsledku dopravnej nehody s vozidlom, ktoré bolo zákonne poistené u odporcu v 2. rade a ktoré odporca v 1. rade viedol, spôsobil manželke navrhovateľa v 1. rade a matke navrhovateľov v 2. a 3. rade zranenia, ktorým po niekoľkých dňoch ich následkom podľahla. Výrokom rozhodnutia súdu v trestnom konaní bol súd v tomto konaní viazaný (§ 135 ods. 1 O.s.p.). Tým bola preukázaná zodpovednosť odporcu v 1. rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti navrhovateľov, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkej príbuznej natrvalo narušený. Uvedená zodpovednosť odporcu je objektívnou zodpovednosťou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie.

Odporca v 1. rade ja tak zodpovedný za smrť manželky a matky navrhovateľov. Podanou žalobou sa navrhovatelia domáhali náhrady nemajetkovej ujmy - každý z nich vo výške 10.000 eur v dôsledku toho, že smrťou ich blízkej osoby došlo k zásahu do ich osobnostných práv. Odporca v 1. rade nenamietal svoju zodpovednosť za zásah do osobnostných práv navrhovateľov. Súd mal za to, že v dôsledku smrti manželky navrhovateľa v 1. rade došlo k zásahu do práva na rodinu, na súkromný život navrhovateľa v 1. rade, keď v čase, kedy manželstvo s poškodeniu trvalo a fungovalo, z ktorého manželstva pochádzali dve maloleté deti, v čase nehody vo veku 4 a 6 rokov, zostal sám a prišiel o životného partnera. Tento zásah bol o to horší, že deti pochádzajúce z manželstva boli vo veku, kedy potrebujú osobnú starostlivosť rodiča. Navrhovateľ v 1. rade, ako uviedol, bol podnikateľom a o deti sa dovtedy starala viac - menej jeho manželka. V dôsledku jej smrti sa tak jeho život úplne zmenil, keď sa nemohol venovať riadne svojej podnikateľskej činnosti a zabezpečovať tak výhradne po stránke finančnej svoju rodinu, ale ako uviedol, musel si zvyknúť na starostlivosť o malé deti a venovať sa im tak, aby čo najmenej pocítili stratu matky. Najpodstatnejšou však bola strata jeho životného partnera, teda citová ujma, keď v mladom veku, bez toho, aby takýto následok mohol očakávať, došiel o manželku, s ktorou zjavne plánovali prežiť svoj život spoločne s ich deťmi.

Súd mal za to, že u navrhovateľov v 2. a 3. rade rovnako v dôsledku smrti ich matky došlo k takému zásahu do ich osobnostných práv a to takej intenzity, že si tento zásah vyžaduje aj priznanie nemajetkovej ujmy. Súd sa nestotožňuje s vyjadrením odporcu v 2. rade, že u detí nedošlo k zásahu takej intenzity, ako u navrhovateľa v 1. rade, práve naopak, podľa názoru súdu strata matky u detí vo veku 4 a 6 rokov je následok ničím nenahraditeľný, pretože deti prišli v živote o najbližšieho človeka, keď v čase vzniku nehody, ako uviedol navrhovateľ v 1. rade, to bola práve matka, ktorá sa o ne celodenne starala . I keď navrhovateľ v 1. rade uviedol, že mu s deťmi pomáha jeho priateľka, aj ak by jej starostlivosť bola akokoľvek dobrá, nikdy im nenahradí vlastnú matku. Súd na návrh navrhovateľa v 1. rade nevypočul navrhovateľov v 2. a 3. rade - deti a to najmä z dôvodu, že od vzniku nehody prebehlo 10 rokov, deti v čase vzniku nehody boli v útlom veku a preto by si zrejme uvedenú udalosť a jej následky natoľko nepamätali, aby ich vedeli súdu objektívne popísať.

Pokiaľ ide o výšku škody a to nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur pre každého z navrhovateľov, túto považoval súd za primeranú a preto ju v takejto výške navrhovateľom priznal. Súd pri určení jej výšky vzal do úvahy okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostných práv navrhovateľov, keď mladá žena sa domov nevrátila preto, že odporca v 1. rade porušil predpisy cestnej premávky, keď sa riadne nevenoval riadeniu svojho motorového vozidla. Následok tejto nehody bol nenapraviteľný, lebo pri nej vyhasol mladý ľudský život manželka a matka navrhovateľov. Samotný odporca v 1. rade nemal voči výške nemajetkovej ujmy výhrady a považoval ju za primeranú. Podstatným pre vyhovenie návrhu na finančné zadosťučinenie je zásah do práva na ochranu osobnosti, ktorého intenzita dosahuje určitý stupeň Nie každý útok na zdravie, resp. telesnú integritu osoby, je zároveň (kvalifikovaným) zásahom do práva na ochranu jeho osobnosti. Následky takýmto útokom sú prioritne sanované prostredníctvom náhrady škody na zdraví, ktoré nároky majú tiež nemajetkovú povahu. Zároveň podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy - v závislosti od individuálnych okolností konkrétneho prípadu - existencia závažnej ujmy.

Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe. Pokiaľ došlo k neoprávnenému zásahu do uvedených osobnostných práv, má fyzická osoba dotknutá zásahom právo domáhať sa na súde, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, odstránili následky neoprávnených zásahov, poskytlo primerané zadosťučinenie. Podaním návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca, najmä ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osôb.

Odporca v 1. rade zasiahol do osobnostných práv navrhovateľov, do ich práv na súkromie a rodinný život, keď v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zapríčinil, zomrela H. R., manželka 1/ a matka navrhovateľov v 2. a 3. rade, keď protiprávnym konaním odporcu v 1. rade prišlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života navrhovateľov. Smrťou matky a manželky bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Dôsledku tragickej smrti H. R. pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej manželky a matky, čím sú navrhovatelia ochudobnení aj do budúcna o rodinný život, táto spočíva aj v citovej strate, keď smrťou matky a manželky stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú.

Vychádzajúc z cit. ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

V konaní teda nebola sporná zodpovednosť odporcu v 1. rade a ani výška uplatnenej nemajetkovej ujmy. Spornou bola otázka, či odporca v 2. rade, u ktorého mal odporca v 1. rade platne uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, zodpovedá za nemajetkovú ujmu navrhovateľom, ktorí sú blízkymi príbuznými poškodenému v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil odporca v 1. rade.

Odporca v 1. rade mal v čase vzniku škodovej udalosti uzatvorené poistenie zodpovednosti, z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zákona a podľa poistných podmienok, t.j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a). V § 15 cit. zákona je ustanovené, že poškodený má právo uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi zodpovednej osoby.

Súčasťou náhrady škody spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, strata na zárobku a pod.), ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 Obč. zákonníka), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujmám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada. Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (Smernica Rady č. 72/166/EHS, Smernica č. 90/232/EHS, Smernica č. 2000/26/ES) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území, bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. V súlade s týmto cieľom sa úpravou povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel o. i. vyžaduje, aby poistenie zodpovednosti za ujmu na zdraví pokrývalo zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla (čl. 3 ods. 1 Smernice 72/166/EHS, 7) čl. 1 Smernice 90/232/EHS 8)) a aby bolo zaručené poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie motorového vozidla, poskytnutie poistného plnenia a priame právo na podanie žaloby proti poistiteľovi zodpovednej osoby, pričom podľa cit. smerníc za "poškodeného" sa považuje akákoľvek osoba (ktorá utrpela ujmu alebo škodu následkom dopravných nehôd) oprávnená na náhradu (odškodné), pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami (čl. 1 ods. 2 Smernice 72/166/EHS 9) a i. Smernice 90/232/EHS).

S použitím eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" v cit. ustanoveniach zákona č. 381/2001 Z.z. a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel - sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka - ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a zákona č. 381/2001 Z.z..

Podľa súčasne platnej právnej úpravy v zák. č. 381/2001 Z.z., v prípade škody spôsobnej prevádzkou motorového vozidla si môže poškodený vybrať, či si náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi, alebo si ho môže uplatniť súčasne voči obidvom. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške, v akom za škodu zodpovedá poistený škodca. Predpokladom vzniku povinnosti poistiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla.

Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona.
Z uvedených dôvodov sa súd priklonil k tomu názoru, že odporca v 2. rade solidárne zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu navrhovateľom v 1., 2. a 3. rade, ktorá im vznikla v dôsledku prevádzky motorového vozidla, ktoré bolo poistené u odporcu v 2. rade a pretože rovnako ako odporca v 1. rade zodpovedá podľa zák. č. 381/2001 Z.z. za škodu a to aj nemajetkového charakteru aj odporca v 2. rade, zaviazal ich súd na zaplatenie nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne.

O trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť,

proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a/ v konaní došlo k vadám zvedeným v § 221 ods. 1,
b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcich skutočností,
d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.